Cena 2 złote

GŁOS NARODU

Informacyjny dziennik demokratyczny

Nr. 92 — Częstochowa, czwartek 18 kwietnia 1946 r. — Rok II.

„Stoimy u progu nowej ery"

Prezydent Harry Truman przemawia na uroczystościach panamerykańskich

NEW YORK 16. 4. — Przemówienie swoje wygłoszone w ramach uroczystości panamerykańskich prezydent Truman rozpoczął od złożenia hołdu pamięci swego poprzednika Franklina Delano Roosevelta, który był gorącym zwolennikiem polityki dobrego sąsiada wobec republik amerykańskich. Prezydent Truman podniósł również zasługi b. ministra spraw zagranicznych USA Cordella Hulla. Nazwiska Roosevelta i jego wielkiego sekretarza stanu będą czczone przez historię. Liczne konferencje i traktaty panamerykańskie świadczą jak dalece skuteczną była stosowana przez nich polityka.

Z kolei prezydent Truman przeszedł do omówienia bieżących zagadnień politycznych dotyczących krajów półkuli zachodniej i ogólnej sytuacji międzynarodowej. „Stoimy u progu nowej ery — oświadczył prezydent — ery energii atomowej, która może światu przynieść całkowite zniszczenie lub też może stać się erą, która przyniesie w darze ludzkości ułatwienie egzystencji i podniesienie stopy życiowej".

Groźba wojny nie zostanie ze świata usunięta dopóki nie zostaną usunięte jej przyczyny gospodarcze.

Zadaniem republik amerykańskich jest wzięcie czynnego udziału w budowie pokojowego świata, w usunięciu niebezpieczeństwa wojen i zapewnieniu ludzkości sprawiedliwości, spokoju i dobrobytu.

Najwłaściwszą formą współżycia ludzi i narodów — mówił dalej prezydent jest demokracja. Pojęcie demokracji może być różnie interpretowane w rozmaitych językach i różnie zabarwione w różnych państwach. Mimo różnic w pojmowaniu demokracji, narody Ameryki Północnej i Południowej łączy wspólne umiłowanie wolności, poszanowanie godności człowieczej i chęć poprawy warunków bytu ludzkiego.

Następnie prezydent Truman wskazał na konieczność współpracy międzynarodowej w dobie obecnej, przykładem której są Stany Zjednoczone i Unia Panamerykańska. Wysiłek, jaki włożyła Unia w konfigurację obecnych stosunków politycznych na półkuli zachodniej staje się obecnie natchnieniem i wzorem dla państw całego świata. Państwa te obserwując działalność Unii nabierają wiary w przyszłość świata, zbudowanego na trwałych fundamentach pokoju.

W ramach uroczystości panamerykańskich wygłosił również przemówienie znany amerykański senator Connoly — przewodniczący komisji senackiej spraw zagranicznych.

Unia Panamerykańska powstała na 30 lat przed Ligą Narodów i była pierwszą organizacją międzynarodową, poświęconą organizowaniu pokoju. Obywatele USA mogą być dumni z Unii. Prace jej doprowadziły bowiem nie tylko do pokojowego rozwiązania zagadnień politycznych, ale również do rozwiązania szeregu problemów natury gospodarczej i społecznej.

Na zachodniej półkuli zdarzały się sytuacje, które gdzie indziej na świecie stałyby się powodem wojen, a dzięki solidarności i pokojowemu nastawieniu republik zostały rozwiązane bez uciekania się do konfliktów zbrojnych.

Prasa amerykańska

o konferencji Czterech

Ostatnie numery dzienników amerykańskich przynoszą wiele artykułów na temat konferencji ministrów spraw zagranicznych Wielkiej Brytanii, Stanów Zjednoczonych, Związku Radzieckiego i Francji, która ma się odbyć w Paryżu dnia 25 b. m.

Stołeczny **„Washington Star"** przypisuje tej konferencji ogromne znaczenie ze względu na konieczność jak najszybszego uregulowania sprawy traktatów pokojowych. Dopóki traktaty te nie zostaną zawarte będzie istniało cały szereg spraw spornych zakłócających życie międzynarodowe, skutkiem czego opóźnia się proces normalizacji stosunków gospodarczych i politycznych w Europie i na świecie. Pismo wyraża nadzieję, że mimo istniejących różnic zdań pomiędzy ministrami, znajdą oni rozwiązanie wielu problemów międzynarodowych i przyśpieszą zawarcie traktatów pokojowych.

Dziennik nowojorski **„New York Times"** omawia konferencję ministrów spraw zagr. w związku z sytuacją gospodarczą Europy. Autor artykułu charakteryzuje obecną sytuację żywnościową jako bardzo groźną. W państwach europejskich, m. in. w Polsce, normy żywnościowe ustalone są poniżej niezbędnych warunków egzystencji. Nad dużymi obszarami Europy zawisła groźba śmierci głodowej. Stan taki na dłuższą metę może być niebezpieczny. Źródło tego stanu — kończy autor — należy upatrywać w nieustabilizowanych warunkach politycznych. Nie pomogą nadzwyczajne środki, stosowane celem poprawienia sytuacji żywnościowej. Rzecz wymaga świadomej akcji politycznej, aby umożliwić planową odbudowę gospodarczą Europy.

„Washington Post" w jednym z artykułów omawia wybory w Japonii. Były to pierwsze wolne wybory w Japonii od wielu lat. Chociaż do parlamentu weszło wielu ludzi, którzy wczoraj jeszcze byli przeciwnikami demokracji, wybory są wielkim krokiem na drodze do demokratyzacji Japonii. Demokracja nie powstaje na zawołanie konkluduje autor artykułu. Wybory do parlamentu były pierwszą lekcją demokracji dla ludności japońskiej i na tym polega ich wielkie znaczenie.

ODNALEZIENIE DOKUMENTÓW ARMII NIEMIECKIEJ

PARYŻ (PAP). — Agencja France Presse donosi, iż w piwnicach zniszczonego gmachu w Monachium znaleziono wielkie ilości tajnych dokumentów armii niemieckiej. Wśród papierów znajdowało się przeszło 50.000 odznak rozpoznawczych żołnierzy 30-tu rozbitych dywizyji niemieckich, rozstrzelanych na mocy wyroków sądów doraźnych. Żołnierze ci byli oskarżeni przez gestapo o działalność wywrotową lub dezercję. Rodziny zostały powiadomione, iż żołnierze zginęli na froncie.

SPRAWA ZACHODNICH GRANIC NIEMIEC NA KONFERENCJI MINISTRÓW SPRAW ZAGRAN.

WASZYNGTON (PAP). — W odpowiedzi na żądania francuskie, aby zagadnienie niemieckie, w szczególności zaś sprawa Zagłębia Ruhry i Nadrenii były umieszczone na konferencji ministrów spraw zagranicznych w Paryżu, rząd Stanów Zjednoczonych oświadczył, że zagadnienie niemieckie może być poruszone dopiero po załatwieniu sprawy projektu traktatów pokojowych z b. satelitami państw osi.

TSALDARIS PREMIEREM GRECJI?

LONDYN (BBC). 16. 4. — W dniu wczorajszym minister spraw zagranicznych Grecji Tsaldaris wybrany został przywódcą partii populistów. W kołach politycznych oczekuje się powierzenia mu funkcji premiera. Przywódcy centrum Venizelos i Kanelopulos, którzy przedtem oświadczyli, że ustępują z rządu, obecnie zmienili zamiar i pozostają w gabinecie.

POMOC ŻYWNOŚCIOWA ARGENTYNY

NOWY JORK, (PAP). — Argentyński prezydent wygłosił przemówienie radiowe, w którym wezwał naród do udzielenia jak największej pomocy żywnościowej Europie.

URZĄD LIKWIDACJI B. LIGI NARODÓW

BERN, 17. 4. — Korespondent PAP donosi z Genewy, że w skład członków Głównego Urzędu Likwidacyjnego b. Ligi Narodów weszli delegaci Wielkiej Brytanii, Polski, Turcji, Belgii i Francji.

W SPRAWIE WYCOFANIA WOJSK USA Z ISLANDII

NOWY JORK, (PAP). — „Register" wychodzący w Desmoines twierdzi, iż wojska radzieckie opuszczają Iran, lecz Stany Zjednoczone nie poczyniły jeszcze żadnych kroków w celu wycofania swoich wojsk z Islandii. Na mocy umowy zawartej między rządem USA i Islandią wojska amerykańskie powinny były już dawno opuścić wyspę. Warunki wymagające obecności wojsk amerykańskich w Islandii już dawno przestały istnieć. Opinia publiczna w Islandii i prasa zaniepokojone są propozycją ostatnio wysuniętą przez rząd Stanów Zjednoczonych, zmierzającą do utworzenia na wyspie stałej bazy wojskowej.

DOŚWIADCZENIE Z BOMBĄ ATOMOWĄ

WASZYNGTON (PAP). — Na początku czerwca flota amerykańska przeprowadzi doświadczenie z bombą atomową na atolu Bikini, jednej z wysp Marshalla. Przygotowania są otoczone najgłębszą tajemnicą. Wiadomo tylko, iż zostaną wybudowane żelazne wieży w najważniejszych punktach wyspy, w których będą zainstalowane aparaty telewizyjne, fotograficzne, kinematograficzne, radiowe. Jednocześnie będą dokonane zdjęcia z samolotów i okrętów.

ROZRUCHY W BATAWII

WASZYNGTON (PAP). — Agencja United Press donosi, iż w okolicach Batawii doszło do starć między wojskami holenderskimi i oddziałami jawajskimi. 70 Indonezyjczyków poległo.

EPIDEMIA DŻUMY W INDIACH

LONDYN (PAP). — Agencja Reutera donosi z Bombaju, że mieszkańcy kilku miejscowości położonych w okolicach Kaunpuru, głównego miasta przemysłowego północnych Indyj, uciekli do dżungli w obawie przed epidemią dżumy. Dotychczas zapadło w Kaunpur na dżumę ponad 300 osób.

UTWORZENIE LEGII CUDZOZIEMSKIEJ W USA

WASZYNGTON, (PAP) — Do izby reprezentantów wniesiono projekt utworzenia w Stanach Zjednoczonych Legii Cudzoziemskiej, składającej się z 1,2 miliona żołnierzy, która by pełniła służbę we wszystkich częściach świata. Legioniści otrzymywaliby przeszkolenie amerykańskie i mogli by uzyskać obywatelstwo Stanów Zjednoczonych.

Wniosek Polski przed Radą Bezpieczeństwa

Sprawa Persii oddana Komisii Rzeczoznawców

LONDYN ,17. 4. — Agencja Reutera donosi z Nowego Jorku, że **Rada Bezpieczeństwa podjęła na wczorajszym posiedzeniu dyskusję nad utrzymaniem lub wycofaniem z porządku dziennego sprawy perskiej.**

Delegat Francji, Henri Bonnet, postawił wniosek, by Rada Bezpieczeństwa zaleciła sekretarzowi Trygve Lie opracowanie i przedłożenie materiałów uzupełniających do sprawozdania Rady Bezpieczeństwa dla Zgromadzenia Ogólnego Organizacji Narodów Zjednoczonych.

W dalszym ciągu obrad toczyła się dyskusja nad utrzymaniem na porządku dziennym sprawy perskiej.

Po delegacie Stanów Zjednoczonych Stettiniusie zabrał głos delegat ZSRR ambasador Gromyko oraz minister van Cleevens, delegat Holandii.

Po przeprowadzonej dyskusji sekretarz Trygve Lie wygłosił obszerniejsze sprawozdanie, omawiając stronę prawną utrzymania sprawy perskiej na porządku dziennym.

Na wniosek delegata Chin d-ra Kuo-Tai-Chi Rada Bezpieczeństwa **postanowiła przekazać sprawę utrzymania kwestii perskiej na porządku dziennym Komisji Rzeczoznawców do rozpatrzenia w terminie dwudniowym.** Wniosek d-ra Kuo-Tai-Chi był poparty przez **delegata polskiego prof. Langego.**

W związku z tym obrady w sprawie perskiej **zostały zawieszone do chwili wydania opinii przez Komisję Rzeczoznawców.**

Na posiedzeniu wieczornym Rada Bezpieczeństwa przystąpiła do obrad nad wnioskiem Polski w sprawie generała Franco.

LONDYN (BBC). — **Zebranie Plenarne Organizacji Narodów Zjednoczonych odbędzie się we wrześniu w miejscowości leżącej o 35 km od Nowego Jorku, na terenie Światowej Wystawy z 1939 r. Rada Bezpieczeństwa będzie obradowała w Hunter College.**

*

SZTOKHOLM, 17. 4. — **Szwedzki minister spraw zagranicznych podał wczoraj do wiadomości, że rząd szwedzki złożył wniosek o przyjęcie Szwecji do Organizacji Narodów Zjednoczonych.**

Niemcy i Anglicy oskarżają Polskę

LONDYN (ZAP). — Polska wyniszczona 6-cio letnią okupacją niemiecką, naród polski, którego 6 milionów ludzi zostało w bestialski sposób wymordowanych przez „kulturalnych" i obecnie „biednych" niemców znalazła się pod pręgierzem oskarżenia. Oskarżają Anglicy. Według urzędowego oświadczenia brytyjskiego, Polska nie dotrzymuje warunków przyjętych w Poczdamie w dziedzinie repatriowania niemców z terenów przyznanych Polsce. Repatriacja ta, według raportów angielskich, ze strefy brytyjskiej odbywa się jakoby w sposób, który wymaga specjalnych obrad Komisji Czterech Aliantów. 300 000 niemców przyjechało do strefy brytyjskiej jakoby w warunkach dalekich od zadowalających i, jak mówią raporty angielskie, „tylko pomoc Rosjan łagodziła ciężkie warunki transportu. Władze polskie wysyłają przede wszystkim starców, chorych i dzieci, a przeciętna liczba mężczyzn repatriowanych nie przekracza 8 procent".

Do informacji tej dodać można tylko jedno: niemcy oskarżają Polskę ustmi anglików. To starczy za komentarz.

ARESZTOWANIE SEKRETARZA MARCINA BORMANNA

WASZYNGTON (PAP). — Agencja United Press donosi, że sekretarz zastępcy Hitlera Marcina Bormanna został aresztowany w Darmstadt.

PROCES KAROLA FRANKA

PRAGA (PAP). — Podczas przewodu sądowego przeciwko Karolowi Hermanowi Frankowi ustalono, iż w obozie w Terezinie niemcy skoncentrowali 153.000 Żydów czeskich. 20.000 Żydów zostało przewiezionych do obozu w Oświęcimiu, 60.000 wywieziono na wschód, a 35.000 zginęło w Terezinie.

Korespondent radziecki Gorbatow o sytuacji politycznej w Japonii

MOSKWA (PAP). Agencja Tass cytuje artykuł pisarza radzieckiego Borysa Gorbatowa, korespondenta specjalnego „Prawdy" w Japonii, który opisuje swe wrażenia, jakie odniósł podczas zwiedzania miast i miasteczek japońskich. Z rozmów, jakie przeprowadził korespondent z przedstawicielami różnych odłamów społecznych w Japonii, wynika że jednym z najdonioślejszych zagadnień politycznych w tym kraju jest sprawa, jak należy postąpić z cesarzem, ustrojem monarchistycznym i domem cesarskim. W Japonii jedni odnoszą się do cesarza jak do boga, inni zaś uważają go za przestępcę wojennego. Jedni składają mu hołd jako bóstwu, inni wyrażają zdziwienie, dlaczego nie został pociągnięty do odpowiedzialności przez trybunał. Liberalni inteligenci japońscy twierdzili, że cesarza należy zachować dla prostego ludu jako symbol władzy. Korespondent stwierdza jednak, że przeprowadził szereg rozmów z ludźmi prostymi. Robotnicy w zakładach metalurgicznych Mitsubishi twierdzili, że cesarz powinien być sądzony wraz z innymi przestępcami wojennymi. Górnicy w Zagłebiu Dżoban oświadczyli, że los cesarza jest im obojętny. Na zapytanie korespondenta, co należy uczynić z cesarzem, włościanie w okręgu Nagoe odpowiedzieli z uszanowaniem: „Należy ograniczyć prawa jego cesarskiej mości". Nawet wszyscy obrońcy „Tenno" stoją na stanowisku, że należy ograniczyć prawa cesarza. Opinie w sprawie, jak i do jakiego stopnia prawa te mają być ograniczone różnią się dość znacznie. Konserwatyści i liberałowie chcieliby niewielkich ograniczeń. Socjaldemokraci natomiast domagają się znacznego ograniczenia władzy cesarskiej, a nawet abdykacji cesarza.

Jeden z redaktorów dziennika „Dżimmin Sinbum", najbardziej lewicowego z dzienników socjaldemokratycznych, jest zdania, że instytucja cesarska powinna być zniesiona, cesarz winien abdykować. Jednakże cesarz Hirohito nie chce abdykować. Posiada on wielu obrońców i to nie tylko w Japonii. Niedwuznacznie i konsekwentnie wypowiada się za likwidacją reżimu cesarskiego partia komunistyczna. Partia komunistyczna twierdzi, że dopóki w Japonii będzie istniał kult „tenno", niebezpieczeństwo odrodzenia faszyzmu i militaryzmu będzie zawsze istotne. Hirohito powinien odpowiadać za okropności wojny, którą rozpętał. Jak dotąd wydawało się to bezsporne również i obserwatorom zagranicznym. Jeszcze w czasie wojny dzienniki amerykańskie proklamowały, że Hirohito jest przestępcą wojennym nr 1. Sprawa wydawała się jasną. Jednakże wojna dobiegła końca i Hirohito nie znalazł się na ławie oskarżonych. Cesarz japoński postanowił „zdemokratyzować się" i „zstąpił do narodu". Dzienniki tokijskie zaczęły umieszczać na widocznych miejscach fotografie cesarza w rozmowie z prostymi ludźmi i zaczęły opisywać z zapałem, jak bożyszcze mile rozmawia z narodem. W ten sposób doszła do skutku „demokratyzacja cesarza japońskiego", w następstwie której szanse reakcji w czasie wyborów znacznie wzrosły.

Gorbatow pisze w dalszym ciągu swego artykułu, że pewien bezpartyjny Japończyk zaznaczył z goryczą, iż Japończycy nie zdobyli demokracji, ale otrzymali ją w podarunku. Powiedział on obrazowo: „Klatka została zburzona, wyszły z niej nie lwy, ale barany, lecz dokoła pełno wilków przebywa na swobodzie". Rzeczywiście nie brak wilków. Najgroźniejsze z nich tymczasem usunęły się w cień, aby przeczekać. Chwilowo agenci ich i uczniowie działają za nich. Mniej skompromitowani zostali przeniesieni z jednego okręgu do drugiego, czy też z jednego stanowiska na inne. Można twierdzić, że w administracji japońskiej pozostali ci sami urzędnicy, którzy pełnili swe funkcje w okresie wojny. Cały aparat biurokratyczny dawnej Japonii został zachowany, jest on tylko nieco zredukowany. Gubernator Kioto, Timura, stale skarży się, że gdy się mówi o demokratyzacji, aparat jego nie rozumie, o co chodzi. Rzeczywiście wszyscy mówią o „demokracji", czy to generał, czy kapitalista, czy policjant, wszyscy oni twierdzą, że są demokratami. Wydaje się, że nie ma na świecie większych komendiantów jak biurokraci japońscy. Gorbatow używając porównania swego przyjaciela Japończyka stwierdza, że są to wilki odziane w skórę barana. Prawdziwa władza znajduje się dzisiaj w ich ręku. Pieniądze i ryż także. Może się to wydawać dziwnym, ale nowa konstytucja „demokratyczna", przedłożona opinii publicznej przez gabinet Szidehary, opracowana wspólnie z kwaterą główną dowództwa amerykańskiego i ratyfikowana zbyt pośpiesznie przez Mac Arthura, przyczyniła się pod pewnymi względami do konsolidacji sił reakcyjnych w Japonii. Nie jest przypadkiem, że została ona przyjęta tak entuzjastycznie przez partie prawicowe. Nadzieje kół demokratycznych japońskich zostały zburzone, zanim jeszcze zakwitły drzewa wiśniowe. Reakcja, przerażona początkowo wzrostem sił ludowych i demokratycznych, powróciła do równowagi i przeszła do kontrataku.

Walka z kryzysem aprowizacyjnym

NEW YORK 15. 4. — Agencja Reutera donosi z Buenos Aires, że rząd argentyński zobowiązał się wobec przedstawicieli UNRRA dostarczyć państwom głodującym w najbliższym czasie 150.000 ton pszenicy.

B. prezydent Hoover przybył do Wiednia, gdzie odbył konferencję z przedstawicielami UNRRA i władz miejscowych.

Rada związków zawodowych w Wiedniu zażądała od rządu ustanowienia kary śmierci dla przyłapanych na sabotażu dostaw żywności przez działalność na „czarnym rynku" oraz spekulacje na dostawach zagranicznych.

*

LONDYN (BBC). 15. 4. — Mieszana komisja żywnościowa rozpoczęła dziś ponownie obrady w Waszyngtonie. W związku z tym korespondent „Timesa" donosi, że niektóre urzędy krytykują pracę komisji, uważając, że nie wgląda ona w kwestię braku żywności tak jak należy, nadmieniając przytym, że przed przystąpieniem do rozdziału żywności powinno się najpierw przeprowadzić klasyfikację potrzebujących.

La Guardia nadał telefonogram do Noela Bakera wzywający Wielką Brytanię, aby ograniczyła spożycie wewnętrzne zboża, celem uwolnienia pewnej ilości na cele pomocy dla najbardziej potrzebujących. La Guardia zapewnił przytym, że własne braki Wielkiej Brytanii zostaną zaspokojone w tym samym stopniu, w jakim ona obecnie przyjdzie z pomocą innym.

Ludność Kanady postanowiła zrzec się dobrowolnie kartek na mięso, celem przyjścia z bardziej wydatną pomocą krajom głodującym.

Prasa francuska o interwencji polskiej w sprawie Hiszpanii

PARYŻ (PAP). — Inicjatywa polska przedłożenia sprawy gen. Franco Radzie Bezpieczeństwa jest żywo omawiana w prasie paryskiej. Podkreśla się ogólnie, że Stany Zjednoczone, których stanowisko wydawało się początkowo raczej negatywne, obecnie nie tylko godzą się poprzeć wniosek polski i przedyskutować na Radzie przedstawione przez Polskę zarzuty, ale również według nadeszłych z Ameryki informacyj, gotowe byłyby na konkretną akcję, jeżeli Polska dostarczy dowodów, iż uczeni niemieccy w Hiszpanii pracowali nad bronią atomową.

Dzienniki paryskie stwierdzają za rzecznikiem departamentu stanu w Waszyngtonie, że do wiadomości departamentu doszły pewne fakty na temat urządzeń w okolicy Bilbao, przeznaczonych do fabrykacji bomb atomowych oraz prac prowadzonych przez filię I. G. Farben-Industrie nad radarem.

Dziennik „Ordre" zbliżony do kół amerykańskich zapytuje wręcz: „Czy deklaracja rzecznika departamentu stanu oznacza, że Waszyngton ma już tego rodzaju dowody?"

„Populaire" i południowy „Monde" donoszą o postanowieniu rządu francuskiego, który zamierza poprzeć wniosek polski, przy czym „Monde" pisze: „Delegacja polska, otrzymawszy oficjalne zapewnienie poparcia Francji, w dalszym ciągu przygotowuje swe wystąpienie". „Monde" sądzi, że Polska wysunie najpierw sprawę koncentracji wojsk hiszpańskich na granicy Pirenejów, a następnie zwróci uwagę na działalność uczonych i trustów niemieckich na terenie Hiszpanii w dziedzinie poszukiwań za nowymi rodzajami broni".

„Humanité" poświęca sprawie hiszpańskiej artykuł wstępny, w którym czytamy: „Francja może sobie tylko pogratulować, że kwestia hiszpańska została wprowadzona przez ambasadora polskiego na porządek obrad Rady Bezpieczeństwa. Francja powinna poprzeć ze wszech sił inicjatywę polską. Niektórzy podają w wątpliwość rzeczywiste zagrożenie pokoju świata. My wszyscy we Francji czujemy ciężar tego niebezpieczeństwa, które zawisło nad nami i nie możemy pozwolić, aby sprawa była ciągle przemilczana".

PRZED SĄDEM POKŁÓCILI SIĘ

PRAGA (ZAP). — Na rozprawie przeciw katowi Czech Karolowi Hermannowi Frankowi doszło w piątek do dramatycznego starcia pomiędzy 2-ma byłymi przyjaciółmi. Zeznawał były protektor Czech gen. Dalnege. Frank, obawiając się tych zeznań, prosił sąd o niedopuszczenie do zeznań tego świadka, zdaniem oskarżonego bowiem świadek jest chory umysłowo.

Dalnege zeznał, że Frank wiedział o prześladowaniu i mordowaniu Czechów, że był on jednostką niesłychanie ambitną i dążył do władzy za wszelką cenę, której się teraz wypiera twierdząc, że piastował swe stanowisko z wyraźnego rozkazu Hitlera.

Na zapytanie przewodniczącego, co oskarżony ma do powiedzenia do zeznań świadka, Frank krótko powiedział, że z wariatem rozmawiać nie będzie.

ŚLADAMI NORYMBERGI

LONDYN 15. 4. — Korespondent „News Chronicle" donosi, że dla głównych przestępców wojennych japońskich stworzono nadzwyczajne warunki życiowe. Każdy z nich śpi we własnym łóżku, czyta ilustrowane najnowsze magazyny amerykańskie i angielskie i je wyszukane potrawy.

Karl Hermann Frank zawinił śmierć 244.836 Czechów

PRAGA (IP). — Rzecz jasna, że proces byłego dyktatora na ziemiach czeskich, Reichsministra i SS-Obergruppenführera Karla Hermanna Franka nie przestaje budzić najgłębszego zainteresowania czechosłowackiej opinii publicznej.

Dotychczasowy przebieg procesu potwierdza tylko, co podczas okupacji powszechnie wiedziano: K. H. Frank był panem życia i śmierci milionów obywateli czeskich a wszelkie zbrodnie okupanta w byłym Protektoracie dokonane zostały albo na jego rozkaz albo z jego wiedzą. Akt oskarżenia i przemówienie prokuratora to opis najstraszliwszego odcinka dziejów czeskich. „Kilka suchych cyfr — powiedział prokurator — oświetli następstwa zbrodniczej polityki okupantów, stosowanej wobec czeskiej siły pracowniczej, wobec życia ludzkiego i zdrowia ludu czeskiego w ogóle. Na roboty do Rzeszy deportowano w ciągu wojny około 600.000 ludzi a tyleż mniej więcej zmuszono do pracy dla Niemców w kraju. Pośrednio pracowało dla Niemców około 2.685.000 osób. Liczba chorych wzrosła w roku 1945 w stosunku do roku 1938 o pełnych 77 proc., śmiertelność wzrosła o 10 proc., a 4 miliony ludzi przez sześć lat było przeciążone pracą o 40 proc. ponad przeciętność. 244.836 Czechów straciło życie, z tego 200.000 w obozach koncentracyjnych reszta w więzieniach, na miejscach straceń i przy robotach przymusowych".

Aby dopełnić obraz tyranii niemieckiej w Czechach i na Morawach, trzeba przypomnieć, że wyrządzono tu jeszcze wiele szkód moralnych, których nie można wyrazić cyframi. Szkody materialne, wchodzące w zakres samego tylko ministerstwa szkolnictwa dochodzą do cyfry 6 miliardów 2 milionów koron czesk. Wielkie szkody wyrządzone zostały w dziedzinie opieki społecznej nad studentami. Nie małe były szkody w dziedzinie piśmiennictwa, gdzie pogwałcone zostały prawa autorskie a skonfiskowano, względnie zniszczono olbrzymie ilości książek. Wielkie szkody wyrządzono w majątkach kościelnych wiele cennych przedmiotów zrabowano i wywieziono, wiele budynków kościelnych uszkodzono lub zniszczono podczas operacyj wojennych; synagogi i cmentarze były pustoszone planowo.

Również szkody w dziedzinie gospodarstwa były znaczne. Jeszcze w ostatnich dniach K. H. Frank zmusił Bank Narodowy w Pradze do realizacji czeków, wystawionych przez firmy znajdujące się poza Protektoratem i w ten sam sposób zmusił Bank Narodowy do wypłaty walut za 8 milionów kor. in. Również wywiezienie zapasów złota czechosłowackiego Banku Narodowego w roku 1940 było dziełem K. H. Franka.

To tylko zarys zbrodniczej działalności namiestnika Hitlera na ziemiach czeskich. Przed trybunałem przechodzi korowód świadków, żyjących ofiar jego zbrodni. Opowiadają o swych przejściach w obozach koncentracyjnych, o których podobno Frank nic nie wiedział. Dokumenty, jakie sąd ma do dyspozycji przygważdżają wykręty, dziś tak tchórzowsko zachowującego się rządcy nazistowskiego.

Przewód sądowy ma oświetlić nie tylko same zbrodnie nazizmu w Czechosłowacji, ale ma zarazem dać obraz polityki żywiołu niemieckiego i niektórych reakcyjnych czynników czeskich, która doprowadziła do Monachium i rozbioru Czechosłowacji, a potem do okupacji niemieckiej.

Prawomocność hiszpańskiego rządu emigracyjnego

Zmienne koleje losu iberyjskich demokratów

Rząd polski uznał emigracyjny republikański rząd hiszpański premiera Girala, jako prawowity rząd Hiszpanii.

W walce przeciw gen. Franco

Jose Giral został po raz pierwszy szefem rządu w Hiszpanii nazajutrz po buncie frankistów. Do 18 lipca 1936 r. na czele rządu republiki stał Casares Quiroga, który wykazał jednak całkowitą bezsilność w zorganizowaniu walki z buntownikami. W pierwszych dniach buntu generałów, przewodniczący Kortezów, Martinez Barrio, usiłował utworzyć gabinet jedności narodowej i zaofiarował nawet tekę gen. Mola, jednemu z przywódców kliki buntowników.

Czas nie był jednak odpowiedni na kombinacje polityczne: masy robotnicze, widząc bezsilność i brak jedności w rządzie, spontanicznie rozpoczęły walkę przeciwko organizacjom i pułkom buntowników. Władza przeszła w ręce związków i komitetów rewolucyjnych. W Madrycie wybuchły demonstracje przeciwko posunięciu de Barrio który wobec tego polecił Giralowi utworzenie gabinetu koalicji lewicowej, w której skrzydło socjalistyczne było reprezentowane przez swego przywódcę, Largo Caballero.

Gabinet ten rządził bardzo krótko, gdyż aparat państwowy nie odpowiadał zadaniu. Wskutek niepowodzeń militarnych, spowodowanych głównie agresją międzynarodowego faszyzmu oraz karygodną nieinterwencją mocarstw zachodnich, skład kilku następujących po sobie rządów republikańskich zmieniał się ustawicznie. Ostatnim był gabinet d-ra Negrina.

Rząd hiszpański na emigracji

Podczas wojny światowej Negrin i jego minister spraw zagranicznych, Alvarez del Vayo, zabiegali wielokrotnie w stolicach anglosaskich o uznanie ich rządu przez sprzymierzonych na tych samych podstawach, przyjętych przy przekształceniu Czechosłowackiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego w emigracyjny rząd Czechosłowacji. Brak jedności wśród emigracji hiszpańskiej utrudniał działalność dyplomatyczną Negrina. Dopiero po klęsce Niemiec doszło do pewnego porozumienia wśród republikanów hiszpańskich, którego wyrazem było utworzenie w sierpniu 1945 r. pod przewodnictwem Jose Girala nowego rządu. Ten sam rząd, po pewnej reorganizacji, w roku bieżącym przeniósł się z Meksyku do Paryża.

Praworządność rządu Girala

Giral dysponuje poważnymi argumentami na obronę praworządności swego rządu. W myśl konstytucji z 1931 r., dr. Negrin powinien był podać się do dymisji z chwilą śmierci prezydenta Republiki, Azany. Martinez Barrio, jako przewodniczący Kortezów, zapewniał ciągłość władzy i był obowiązany do powołania nowego gabinetu. W październiku 1945 r. posłowie emigranci zgromadzili się na sesji parlamentarnej i ratyfikowali wybór prezydenta.

Na terenie międzynarodowym Fernando de los Rios, były ambasador w Waszyngtonie, obecnie minister spraw zagranicznych rządu Girala, zażądał od sojuszników uznania rządu republikańskiego.

„Narody Zjednoczone są zobowiązane moralnie do zerwania stosunków dyplomatycznych z gen. Franco, który doszedł do władzy w Hiszpanii przy pomocy agresji faszystowskiej — i Deklaracja poczdamska, potępiająca reżim gen. Franco, powinna w konsekwencji przynieść zerwanie stosunków dyplomatycznych z faszystowskim Madrytem."

Po nieporozumieniach — jedność emigracji

Obecnie otoczenie Negrina postanowiło nie prowadzić walki przeciw Giralowi, lecz raczej wspomagać jego akcję w kierunku uznania rządu przez trzecie mocarstwa. — Giralowi udało się stopniowo rozszerzyć koalicję rządową i uzyskać poparcie Basków i Katalończyków. Obecnie prowadzi dalej swe dzieło skupiania wszystkich sił przeciwnych gen. Franco. Równocześnie żywioły, sprzyjające dotąd Negrinowi, okazały tendencję zbliżenia się do Girala.

Szanse Girala w kraju

Na gruncie samej Hiszpanii rozdźwięk między zwolennikami pretendenta do tronu, Don Juana, a Caudillem, wywołał szereg srogich represyj ze strony tego ostatniego, co z kolei wpłynęło na nastroje antyfrankistowskie wśród monarchistycznych Kadeistów.

Dzięki tej sytuacji szanse rządu Girala znacznie wzrosły. Los Girala zależy od stanowiska, jakie zajmą wobec niego Waszyngton, Londyn, Paryż i Moskwa.

Giral zobowiązał się, że od chwili przybycia na ziemię hiszpańską, odwoła się do opinii kraju i rozpisze niezwłocznie wybory do Kortezów.

Czy wszystko obsiejemy?

Wywiad z pełnomocnikiem akcji siewnej

W związku z rozpoczętą już na terenie województwa kieleckiego orką, w której, obecnej wiosny weźmie udział około 800 traktorów, interesująca jest sprawa, jaką ilością ziemniaków i zboża do siewu dysponujemy. Jest to czołowe zagadnienie, absorbujące oddawna nasze władze ministerialne, wojewódzkie, jak również drobnych i zniszczonych wojną rolników, których tysiące nie mogło obsiać ziemi swej z różnych powodów (miny, brak zboża) i dziś oczekują pomocy od Państwa. Aby zorientować społeczeństwo jak rzeczywiście przedstawia się sprawa akcji siewnej, przeprowadziliśmy rozmowę z pełnomocnikiem tej akcji na Woj. Kieleckie, ob. Kmiecikiem.

— Ogółem, jak nam oznajmił rozmówca — w Województwie Kieleckim mamy zaorać 208.000 ha ziemi przy czym, w dużym procencie, orka na terenach zniszczonych będzie wykonana bezpłatnie przy pomocy traktorów Państw. Przeds. Trakt. i Maszyn Rolniczych. Liczbowo przedstawia się to jak następuje: w pow. kozienickim bezpłatnie będzie zaoranych 1400 ha (w tym 300 ha — ośrodki kultury rolnej urzędów ziemskich), w pow. opatowskim — 1.100 ha (300 ha W. U. Z), w pow. stopnickim — 1.100 ha, w sandomierskim — 900 ha, w iłżeckim — 300 ha i w pow. kieleckim — 200 ha ziemi. Na przeprowadzenie akcji siewnej Ministerstwo przeznaczyło dla woj. kieleckiego 25.150 q. owsa, 11.000 q. jęczmienia, które to zboże w większości będzie przydzielone powiatom zniszczonym. Zboże dla Województwa Kieleckiego otrzymujemy przede wszystkim z woj. poznańskiego i lubelskiego. Z ziemniakami sprawa przedstawia się dotychczas bardzo niepomyślnie — wyjaśnił ob. pełnomocnik, gdyż na razie otrzymaliśmy 5.000 ton z wyżej wspomnianych województw, a potrzeba nam 70.000 ton. Poza tym, zostaną zwolnione do siewu wszystkie zapasy innych nasion, jak: tatarka, koniczyna, proso, łubin i t. p.

— A jak jest z pszenicą, czy dużo jej mamy?

— Pszenicy Woj. Kieleckie nie dostanie, gdyż cały zapas został przerzucony na ziemie odzyskane, wliczając w to 46.000 ton nadesłanych z Rosji Sowieckiej. Jest nadzieja, że z nowych transportów rosyjskich może Województwo Kieleckie coś otrzyma.

— A czy dużo będzie naszemu województwu brakować zboża do siewu?

— Brak nam do całkowitego obsiania naszych terenów około 20.000 ton zbóż i 70.000 ton ziemniaków. I niestety, jeżeli nie otrzymamy pomocy z zewnątrz, to w 100 proc. wszystkiego nie obsiejemy. Mimo tych braków, pracę rozpoczęliśmy. Rozporządzamy 20 samochodami amerykańskimi oraz około 300 traktorami, licząc i traktory urzędów ziemskich. Zrobimy wszystko, aby obowiązek swój spełnić. W związku z przydziałem nawozów sztucznych — dodaje ob. Kmiecik — trzeba zaznaczyć, że nawozy sztuczne może otrzymać tylko rolnik, który oddał 100 proc. świadczeń lub rolnicy 3-ch powiatów wyróżnionych w akcji świadczeń, a mianowicie: włoszczowskiego, jędrzejowskiego i pińczowskiego. Wobec takiego ograniczenia, rolnicy terenów zniszczonych, którzy nie mieli z czego oddać świadczeń, obecnie nie mają również zboża, aby je wedle zarządzeń ministerialnych wymienić na nawozy sztuczne. W kwestii tej rolnicy zwrócili się do Ministerstwa Aprowizacji i sądzimy, że rozporządzenie to dla dobra ubogich rolników będzie zmodyfikowane

— A jak działają Komisje Siewne?

— Komisje Siewne powoływane są w terenie i w skład ich wchodzą przedstawiciele Zw. Sam. Chłopskiej, Izby Rolniczej i Gminnych Rad Narodowych. Komisje te orzekają, kto ma otrzymać zboże do siewu bez opłaty, jedynie za okazaniem skryptu z podpisem wspomnianych przedstawicieli. Rolnicy otrzymują zboże siewne za pośrednictwem Spółdzielni Rolniczo - Handlowej.

Podziękowaliśmy wojewódzkiemu pełnomocnikowi akcji siewnej za cenne informacje i przerwaliśmy nasz wywiad.

Zofia Grochowalska.

KRONIKA

Komunikat Ministerstwa Sprawiedliwości

Zgodnie z art. 1-szym dekretu z dnia 22 lutego 1946 r. o rejestracji i przymusowym zatrudnieniu w urzędach wymiaru sprawiedliwości osób mających kwalifikacje do objęcia stanowiska sędziowskiego (Dziennik Ustaw R. P. Nr 9, poz. 65) — w dniu 29 kwietnia 1946 r. upływa termin rejestracji osób posiadających wymienione wyżej kwalifikacje (patrz artykuły 82, 83, 286 prawa o ustroju sądów powszechnych). Adwokatów zgłaszają do Ministerstwa Sprawiedliwości właściwe Rady Adwokackie. Od obowiązku rejestracji zwolnieni są: posłowie K. R. N., ministrowie i podsekretarze stanu, profesorowie, docenci i pomocnicze siły naukowe polskich uniwersytetów państwowych, osoby pełniące czynną służbę wojskową oraz sędziowie, prokuratorzy, asesorzy sądowi i etatowi, funkcjonariusze państwowi w czynnej służbie. Osoby podlegające obowiązkowi rejestracji w razie niedopełnienia tego obowiązku podlegają karze aresztu do 3-ch miesięcy, lub grzywny do 10,000 zł, albo obu tym karom łącznie.

Organizacja sądownictwa ubezpieczeniowego

Ministerstwo Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministerstwem Pracy i Opieki Społecznej przeprowadza obecnie prace zmierzające do uruchomienia sądownictwa ubezpieczeniowego. Przewidziane jest, jeszcze w ciągu bieżącego roku, uruchomienie Trybunału Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie oraz 6 Okręgowych Sądów Ubezpieczeń Społecznych w następujących miastach: Warszawie, Bydgoszczy, Katowicach, Krakowie, Łodzi i Poznaniu.

Uruchomienie sądownictwa ubezpieczeniowego posiadać będzie dla świata pracowniczego duże znaczenie.

Zakaz wywozu mienia ruchomego z Ziem Odzyskanych

Minister Ziem Odzyskanych zarządzeniem z dnia 22 lutego 1946 r. L. dz. 3125/620,46 w sprawie zakazu wywozu mienia ruchomego z Ziem Odzyskanych zarządził, iż wywóz z terenów Ziem Odzyskanych wszelkiego rodzaju mienia ruchomego bez względu na to, czy stanowi ono t. zw. mienie opuszczone lub poniemieckie, czy też pochodzi z innego źródła na obszarze Ziem Odzyskanych — jest zabroniony. Osoby, chcące wywieźć jakiekolwiek mienie ruchome, winny uzyskać t. zw. „Zezwolenie na wywóz" od Ministra Ziem Odzyskanych, względnie od innych Ministerstw w zależności od rodzaju wywożonych przedmiotów. Przedmioty wywożone bez zezwolenia podlegają zatrzymaniu i przekazaniu najbliższemu posterunkowi Milicji Obywatelskiej, a ich właściciele zostaną pociągnięci do surowej odpowiedzialności karnej".

Górnictwo potrzebuje sił do pracy

Celem pozyskania nowych sił roboczych do pracy w kopalniach i zakładach przemysłowych Centralny Zarząd Przemysłu Węglowego przystąpił do organizowania punktów werbunkowych na terenie całej Polski. Zadaniem tych punktów jest werbowanie pracowników dla przemysłu węglowego, przede wszystkim dla zakładów pracy położonych na Śląsku Górnym i Opolszczyźnie oraz na Dolnym Śląsku. Te punkty werbunkowe będą równocześnie organizować zbiorowe transporty zmobilizowanych sił roboczych do miejsc pracy. Przemysł węglowy reflektuje na wykwalifikowanych górników, metalowców wszelkiego rodzaju, rzemieślników przydatnych w górnictwie, jak również na niewykwalifikowanych pracowników.

Komunikat Polsk. Zw. Zachodniego

W dniu 14 kwietnia 1946 r. o godz. 11-ej w pokoju Wiceprezydenta m. Częstochowy Br. Federaka ukonstytuował się nowy Zarząd P. Z. Z. obwód Częstochowa w składzie:

Prezes — ob. Br. Federak. 1) Wiceprezes — ob. Jankowski W., 2) Wiceprezes — ob. Inż. Malinowski T., Sekretarz — ob. M. Sowiński, Zast. Sekr. — ob. Turowski, Skarbnik — ob. Kabziński Zdz., Zast. Skarb. — ob. Dyderski.

Bez funkcji jako członkowie Zarządu: ob. ob.: Burian, Ordon, Koźmiński, Żucki.

W skład Komisji Rewizyjnej weszli: ob. dyr. Michałowski, Francuz, Fr. Wojciechowska Janina. Zastępcy: ob. Monikowski, Dyderski.

Na Walnym Zebraniu P. Z. Z. obwód Częstochowa, które odbyło się w sali M. R. N. (Aleja Najśw. Marii Panny 35) w dniu 10 kwietnia 1946 r. powołano do życia Obywatelski Komitet Pomocy Repatriantom, do którego weszli: ob. Dyr. Michałowski, M. Sowiński, Kabziński, Koźmiński, Zębik, Monikowski, Wojciechowska J.

Zaznaczyć należy, że wkrótce około 1,200,000 rodaków z ZSRR. osiedlać się będzie na ziemiach zachodnich, część z tej liczby przejeżdżać będzie przez Częstochowę. Dlatego też tą drogą prosi się Obywatelski Komitet Pomocy Repatriantom o szybkie zwołanie zebrania i współudział z delegatami z PCK., Milicji Ob., Ligi Kobiet, Zw. Samop. Chłopskiej, partyj pol. i Zw. Zawodowych.

Uwaga, Warszawiacy!

W czwartek dnia 18 b. m. o godz. 18-ej w sali Straży Pożarnej przy ul. Strażackiej 3 wydawane będą przez Zarząd Koła Warszawian świąteczne paczki żywnościowe dla najbiedniejszych członków Koła za okazaniem legitymacji członkowskiej.

Zebranie ogólne OM. TUR

Organizacja Młodzieży T. U. R. Komitet Miejski, podaje do wiadomości swych członków, że zebranie ogólne odbędzie się w środę, dnia 17 b. m., o godz. 18-ej po poł. w sali konferencyjnej przy ul. Kopernika Nr. 6.

Obecność wszystkich członków obowiązkowa.

Komunikaty Stow. Samopomocy Studentów w Częstochowie

Zarząd Centralny zawiadamia:

a) Siedzibą Zarządu Centralnego w czasie ferii wielkanocnych jest Hotel „Polonia", I piętro, pokój Nr. 15.

Godziny urzędowania:
prezes: wtorek i piątek od 18 — 19;
kanclerz: środa i sobota od 19 — 20;
sekretariat: codziennie od 11 do 13.

b) W czwartek dnia 18 b. m. o godz. 15-tej odbędzie się w lokalu Stowarzyszenia (Hotel „Polonia") posiedzenie wspólne Zarządu Centralnego i Tymcz. Komitetu Prezydialnego. Wstęp za zaproszeniami.

„JEDNODNIÓWKA AKADEMICKA"

W związku z postanowieniem Zarządu Centralnego, powziętym w Poznaniu, o wydaniu „Jednodniówki Akademickiej", która by była odźwierciadleniem poglądów i dążności, nurtujących społeczność akademicką, zwracamy się do Koleżanek i Kolegów z apelem o zgłaszanie chęci współpracy w Komitecie Redakcyjnym i o nadsyłanie materiału literackiego, przeznaczonego do opublikowania w Jednodniówce.

Zgłoszenia współpracy przyjmowane są w lokalu Stowarzyszenia w godzinach urzędowania kanclerza; materiał literacki składać należy w portierni Hotelu.

—o—

Sołtys z widłami

(j) Kazik Franciszek, lat 46, sołtys gromady Lubojna w dniu 30.III b. r. pobił bez żadnego powodu, przy pomocy wideł Maćkiewicz Petronelę, mieszkankę tejże wsi.

Nocne dyżury aptek

W tygodniu od dn. 15 do dn. 21 kwietnia b. r. dyżurują apteki:
„Śląska" — ul. Marsz. Żymierskiego Nr. 4,
„Staromiejska" — Stary Rynek Nr. 30,
K. Lembke, Raków, ul. Limanowskiego (tylko od godz. 8-ej do 19-ej).

Apel Ministerstwa Komunikacji

o terminowe załadunki i wyładunki towarów na P.K.P.

Zbliżające się zwiększone przewozy wiosenne na P. K. P. (masowa repatriacja, akcja przesiedleńcza, wiosenna akcja siewna, przewozy surowców dla przemysłu, materiałów budowlanych dla odbudowy portów, miast i wsi, rozprowadzenie aprowizacji i transportów UNRRA, zwiększające się stale przewozy węgla wewnątrz kraju i na eksport), stawiają PKP. przed trudnym zadaniem wobec niedostatecznej ilości czynnego taboru w szczególności wagonów krytych.

Aby sprostać wzmożonym zadaniom przy szczupłości posiadanego zdrowego taboru — należy przyśpieszyć obrót wagonów, co może być osiągnięte przy pomocy i pełnym zrozumieniu ze strony ogółu nadawców i odbiorców.

Nadawcy i odbiorcy winni wszelkimi środkami przyśpieszyć prace naładunkowe i wyładunkowe — tak, aby były one wykonywane bezwzględnie w granicach wyznaczonego przez kolej czasu ulgowego: dotychczas często niestety się zdarza, że wskutek opieszałości nadawców i odbiorców — część taboru kolejowego zaabsorbowana jest przez różne instytucje na chwilowe magazyny.

Te niedopuszczalne fakty zdarzają się nietylko z powodu niedostatecznej ilości środków transportowych dowozowych (samochodów, furmanek itp.) ale głównie z przyczyny niedostatecznej i nie skoordynowanej z koleją organizacji prac, związanych z naładunkiem lub wyładunkiem przez nadawców lub odbiorców.

„Chcesz otrzymać na każde żądanie wagon pod przewóz, musisz za każdą cenę jak najszybciej rozładować bądź naładować".

Ministerstwo Komunikacji zwraca się więc z gorącym apelem do wszystkich bez wyjątku Zarządów Centralnych, państwowych, samorządowych i wszystkich innych nadawców i odbiorców, o wywarcie odpowiedniego nacisku na upoważnione przez nich urzędy i jednostki, aby dokonywały naładunku i wyładunku towarów ściśle w granicach czasu, wyznaczonego przez kolej; każde przetrzymywanie wagonów ponad termin uniemożliwia bowiem całkowite pokrycie żądań nadawców.

Równocześnie Min. Komunikacji zwraca uwagę, że ponosząc odpowiedzialność za dostarczanie wagonów dla pokrycia zgłoszonych żądań pod ładunki, których przewóz ma doniosłe znaczenie pod względem państwowym i społecznym — nie będzie w przyszłości uwzględniać żadnych wniosków o przedłużenie terminów dla naładunku towarów, jak również nie będzie umarzać opłat za przetrzymanie wagonów, bez względu na rodzaj instytucji.

Z życia kulturalnego

Teatry Miejskie — sala duża „Świerszcz za kominem" K. Dickensa dla robotników

Dziś w środę 17 bm. o g. 19 sztuka w 4 aktach z prologiem i epilogiem Karola Dickensa p. t. „Świerszcz za kominem". Reż. A. Kwiatkowskiego. Oprawa sceniczna Wł. Wagnera. Obsada premierowa. Ilustracja muzyczna M. Mierzejewskiego. Choreografia T. Wysockiej. Orkiestra pod batutą St. Jarzębskiego.

Przedstawienie to zostało zorganizowane przez O. M. TUR i Dyrekcję Teatrów dla najszerszych sfer robotniczych po najniższych jednolitych cenach.

„Nitouche" — operetka Herve'go

Na dużej scenie Teatrów Miejskich odbywają się generalne próby operetki p. t. „Nitouche". Liberetto napisał A. Miland. Muzykę skomponował Herve. Reżyseruje Bolesław Orliński. Oprawę sceniczną projektował Wł. Wagner. Kierownictwo muzyczne spoczywa w rękach prof. St. Jarzębskiego. Na czele obsady Janina Łukowska w roli tytułowej. W przedstawieniu weźmie udział Balet Tacjanny Wysockiej oraz Miejska Orkiestra Symfoniczna. Premiera odbędzie się w pierwszy dzień świąt Wielkiej Nocy o godz. 19-ej.

Sala Kameralna

Dziś w środę przedstawienie zawieszone.

„Wiosenne porządki" — L. Huxleya

Na scenie Kameralnej Teatrów odbywają się ostatnie próby komedii L. Huxleya p. t. „Wiosenne porządki". Reżyseruje M. Mieczyński. Dekoracje projektu Wł. Wagnera. Również i ta sztuka otrzymała najstaranniej dobraną obsadę. Premiera odbędzie się również w pierwszy dzień Świąt Wielkiej Nocy t. j. w niedzielę 21 b. m. o godz. 19-ej.

Dyrekcja Teatrów Miejskich komunikuje, że P. T. Publiczność będzie mogła nabywać bilety na przedstawienia świąteczne w Wielki Czwartek od godz. 10 do 16, Wielki Piątek od godz. 10-ej do 14-ej oraz Wielką Sobotę od godz. 10 — 12.

Z recitalu śpiewaczego

Wieczór pieśni w wykonaniu Marii Modrakowskiej zgromadził liczne grono wielbicieli jej talentu. Obszerny program koncertu zawierał pieśni Szuberta, Szymanowskiego i pieśni kompozytorów francuskich, Duparc'a, Faure'a, Debussy'ego.

Maria Modrakowska w swoisty sposób wykonuje pieśni. Głównym pionem jej interpretacji jest subtelne wczucie się w charakter i styl pieśni oraz świetna deklamacja słowa, łącznie z muzyką tworząc organicznie zrośniętą całość, bez jakichkolwiek efektów głosowych, wszystko na usługach wyrazu, treści tekstu i frazy muzycznej. Niejeden słuchacz pragnąłby niewątpliwie mocnych wrażeń wywołanych ewolucją głosu w najwyższej skali. O wielu miejscach w odśpiewanych pieśniach, gdzie głos wznosił się do skali wysokiej, można powiedzieć, że solistka mogłaby sobie na to pozwolić, jednak kto wie, czy czar tego odrębnego wykonania nie zostałby zmniejszony.

Z programu koncertu wysunąłbym na pierwsze miejsce pieśni Schuberta „Miasto", „Małgorzatę przy kołowrotku", Szymanowskiego „Myszy", „Święta Krystyna" oraz wspaniale wykonane pieśni, piękne, nastrojowe i oryginalne w swej szacie harmonicznej — Debussy'ego, subtelne i bogate w kolorystyce barw dźwiękowych. Szymanowskiego pieśni dla muzyka piękne i nad wyraz interesujące, ze względu na swój nowoczesny charakter i środki harmoniczne na ogół nie były zrozumiane. Maria Modrakowska swym wykonaniem stwarza styl śpiewaczki estradowej, który ją wysuwa na czoło śpiewaczek z tej dziedziny.

Akompaniowała Irena Garztecka - Jarzębska dobrze, pokonując znaczne trudności w pieśniach Szymanowskiego, Debussy'ego i stosując się do solistki dokładnie.

Tadeusz Wawrzynowicz

—o

Uroczystości ku czci Romualda Mielczarskiego

Z inicjatywy Rady Oddziałowej Związku Rewizyjnego i Społem Związku Gospodarczego Spółdzielni R. P. w Częstochowie odbyła się w niedzielę uroczysta akademia z okazji 20-ej rocznicy zgonu Romualda Mielczarskiego, Pioniera spółdzielczości polskiej. Akademię urządzono w gmachu I Państwowego Gimnazjum im. H. Sienkiewicza, to jest tam, gdzie Mielczarski przez dwa lata przygotowywał się do przyszłej pionierskiej pracy. Akademię poprzedziło nabożeństwo w kościele Najśw. Marii Panny oraz odsłonięcie na murach gimnazjum tablicy pamiątkowej.

W ten sposób spółdzielcy Częstochowy upamiętnili na trwałe pobyt Romualda Mielczarskiego w Częstochowie i ozdobili miasto widomym symbolem swych uczuć do wielkiego przywódcy ruchu spółdzielczego w Polsce.

Ofiary

Na ręce Starosty Obywatela Kaźmierczaka pracownicy fabryki „Rędziny" z okazji 35 lat Jubileuszu pracy złożyli na odbudowę Warszawy:

Świtała Jan	złotych	2,000.—
Świtała Antoni	„	1,000.—
Błaszczyk Józef	„	1,000.—
Razem:	złotych	4,000.—

Ofiarodawcom składa gorące podziękowanie Starosta Powiatowy J. Kaźmierczak.

*

Firma Bąbczyński złożyła 200 zł. na święcone dla Polskiego Żołnierza oraz 100 na rzecz Tow. Przyjaciół Rodzin Milicji Obywatelskiej.

Kronika kielecka

Woj. Komitet Odbudowy Warszawy przy O. K. Z. Z. w Kielcach

Z inicjatywy OKZZ. powołano do życia Woj. Komitet Odbudowy Warszawy. Do prezydium Komitetu weszli przeważnie przewodniczący poszczególnych Kół Zw. Zaw., a mianowiecie: ob. ob. Janiszewski Walenty (przewodniczący), Waluszewski Feliks, Ornoch Henryk, Baka Mieczysław, Piotrowski Napoleon, Pilecki Wacław, Lisowski Michał i Wenland Maria. Wspomniany Komitet będzie miał za zadanie stałe zbieranie funduszów z terenu woj. kieleckiego, nietylko od członków Związków Zawodowych, lecz również od osób niezrzeszonych.

Jeśli chodzi o członków Związków Zawodowych, przewidziane są składki 1% od zarobków pracowniczych. W sumie, uczynić to powinno wielkie miliony, za które będą wznoszone mury nowej i pięknej Warszawy. W ten sposób kielecki świat pracy zaczyna brać rzeczywisty udział w odbudowie zrujnowanej stolicy.

Sekretarz Komitetu urzęduje w Domu Kultury Robot., pokój Nr 22 od godz. 8—15, prócz niedziel i świąt. Telefon Komitetu 16-36. (Z)

Z działalności Związków Zawodowych

W woj. Urzędzie Infor. i Prop. w Kielcach odbyło się walne zebranie członków Koła Zw. Zaw. Pracowników Państwowych. W toku zebrania omówiono najważniejsze sprawy organizacyjne i gospodarcze Koła, ze specjalnym podkreśleniem spraw wczasów pracowniczych, stołówki i spółdzielni, mającej w najbliższej przyszłości powstać przy Kole Zw. Zaw. Prac. Urzędu Inform. i Prop. Po uzupełnieniu wyborów do Zarządu zebrani jednomyślnie zgłosili swój akces do Rob. Tow. Przyjaciół Dziecka. (Z)

Kurs instruktorski dla uczestników hufców budowlanych

W związku z zainicjowanymi przez ob. wojewodę Wiślicza hufcami budowlanymi, w Kielcach rozpoczął się 10-dniowy kurs dla instruktorów tych hufców. Na kurs zgłosiła się nadspodziewanie duża liczba słuchaczy (100 na potrzebnych 80). Kurs podzielony jest na trzy grupy szkoleniowe. Pierwsza grupa, to t. zw. liniowi, a więc szefowie kompanii, magazynierowie, kanceliści itp. W drugiej grupie szkolą się słuchacze na kierowników świetlic, w trzeciej zaś na sanitariuszy. Zapał młodzieży do nauki jest niebywały, chociaż nauka trwa 9 i 10 godzin dziennie, ze względu na zbliżający się sezon budowlany. W organizowaniu kursu szczególną pomoc okazał Woj. Urząd Informacji i Propagandy oraz administracja kursów PPR., która na czas trwania wspomnianego kursu budowlanego odstąpiła sale wykładowe i sypialnie. Po ukończeniu tego kursu, absolwenci zostaną rozesłani do ośrodków, w których powstaną hufce budowlane. Sądząc po entuzjazmie, z jakim kursiści podchodzą do nauki, hufce budowlane nie zawiodą zaufania, które w nich pokładają inicjatorzy i społeczeństwo. Kierownictwo kursu spoczywa w rękach kapitana Zygmunta Pieńkowskiego. (Z)

I-szy kurs instruktorski dla teatrów amatorskich w Kielcach

Staraniem Woj. Wydziału Kultury i Sztuki zorganizowano trzytygodniowy kurs dla teatrów amatorskich. Kurs jest bezpłatny i obejmuje część teoretyczną, jak: historię teatru, literaturę dramatyczną, organizację imprez itp. oraz część praktyczną (dekorację, reżyserię, inscenizację itp.). Wykładowcami są artyści Teatru Wojewódzkiego oraz pracownicy Woj. Wydz. Kultury i Sztuki, z naczelnikiem mgr Krzeczowskim na czele. Nauka odbywa się w godzinach popołudniowych. (Z)

Dzieci z Bolmina dla najbiedniejszych

Przed kilku dniami na ręce starosty kieleckiego ob. Chachaja wpłynęło 1.000.— zł jako dar dzieci szkoły powszechnej w Bolminie dla dzieci przyczółka. Pieniądze zostały przekazane Komitetowi Pomocy Zimowej. Piękny ten czyn dzieci wsi Bolmin (gm. Zajączków) zasługuje na wielkie uznanie społeczeństwa, gdyż ofiarodawcy są również bardzo biedni. Wieś Bolmin mocno ucierpiała w czasie okupacji i dlatego dar dzieci tej wsi zasługuje na specjalne wyróżnienie. (Z)

10.000 kurcząt miesięcznie z wylęgarni kieleckich

Pod kierownictwem kieleckiej Izby Rolniczej w Kielcach uruchomione są cztery elektryczne wylęgarnie, które w ciągu jednego tygodnia wylęgają do 2,500 kurcząt. Kurczęta te po tygodniowym żywocie są pakowane do specjalnych pudełek i wysyłane z eskortą instruktora na zamówienia do różnych miejscowości. Obecnie transporty kurcząt z Kielc idą przeważnie na ziemie zachodnie. (Z)

Kandydaci na złodziei

M. O. w Kielcach zatrzymała szajkę młodocianych „handlowców“, którzy na dworcu kolejowym, sprzedając papierosy, gazety i bułki, dokonali kradzieży. Ponieważ jeden drugiego straszył wydaniem milicji, przeto dla zgody złożyli uroczystą przysięgę, że nie wydadzą, kto ukradł paczkę, a zawartością jej mieli się podzielić. Niestety, plany młodocianych „szabrowników“ wykryła Milicja Obywatelska i chłopcy przysięgi nie dotrzymali. Za czyny ich odpowiedzą rodzice.

Są to skutki ulicznego handlu niedorostków, którzy winni być wzięci pod specjalną opiekę władz szkolnych i organizacyj społecznych. Pozostawienie dzieci na ulicy przynosi w konsekwencji nieszczęście im i społeczeństwu. (Z)

—o—

Uroczystości Kościuszkowskie w Sandomierzu

W ostatnich dniach w kinie „Polonia“ w Sandomierzu urządzono wieczornicę literacko-artystyczną „Pieśni o Kościuszce“

Wieczornicę zagaił prezes Komitetu Ob. Mazurkiewicz, naświetlając charakter tego wieczoru, po czym nastąpił bogaty program, poświęcony deklamacjom, pieśniom i muzyce utworów o Kościuszce, względnie jego epoce, w wykonaniu zespołów szkół średnich i członków Domu Kultury.

Komitet Kościuszkowski organizuje również wielki zjazd do Połańca na dzień 12 maja, rocznicę Uniwersału Połanieckiego.

W zjeździe zapowiedzieli udział przedstawiciele Ministerstw, władz wojewódzkich i powiatowych oraz młodzież szkolna i cały szereg organizacji politycznych i społecznych.

Zjazd zapowiada się imponująco.

S. K.

Z życia artystyczno - kulturalnego Kielc

Wojewódzki Teatr Kielecki wystawił w ostatnim tygodniu doskonałą sztukę G. B. Shaw'a „Pygmalion“. Sztuka wystawiona została bardzo starannie, grana była z kulturą i umiarem. Fakt ten notujemy z przyjemnością, tym więcej, że Teatr Woj. w ostatnich czasach nie odznaczał się doborem odpowiedniego repertuaru, przy czym niejednokrotnie raziło w poprzednich sztukach szarżowanie i podkreślanie w bezwartościowych komediach równie bezwartościowych dowcipów.

Mamy nadzieję, że Woj. Teatr posiadający niewątpliwie dobrych reżyserów i kulturalnych aktorów pójdzie na przyszłość drogą starannego doboru repertuaru. Zdajemy sobie sprawę z obecnych trudności repertuarowych, trudności, zwiększonych warunkami lokalnymi, tym nie mniej jesteśmy zdania, że od Teatru Woj. mającego do spełnienia specjalne zadania nie tylko kulturalno-rozrywkowe, ale zadania szerzenia sztuki i piękna wśród najszerszych mas, musimy żądać jak największej staranności w układaniu programu repertuaru.

Ostatnią premierę należy w każdym razie uważać za krok naprzód w rozwoju Woj. Teatru.

Recital fortepianowy prof. Wł. Trockiego

W Sali Teatru Rozmaitości w Kielcach odbył się recital wybitnie utalentowanego pianisty Wł. Trockiego, poświęcony twórczości wielkiego kompozytora Fr. Chopina. Program recitalu był obszerny i poważny, w którym artysta - wirtuoz wykazał swoje niezrównane walory techniczne oraz muzykalne.

Prof. Trocki odegrał cały szereg utworów Chopina, a na szczególną uwagę zasługują wykonana: Etiuda E-moll op. 10, Fantasie-Impromptu, Andante spinato et grande polonaise brillante Es-dur op. 22.

Koncert pozostawił niezatarte wrażenie. Silne wrażenie na słuchaczach wywarło wykonanie marsza żałobnego z sonaty b-moll oraz nocturnu Des-dur.

Niezwykle ciekawą intrudukcję wprowadził do koncertu prof. M. Stroiński swoim słowem wstępnym oraz naświetleniem każdego z utworów.

Smutną stroną tego koncertu była niezbyt wielka frekwencja publiczności, na koncercie była garstka prawdziwych melomanów, która obdarzyła świetnego pianistę profesora Trockiego rzęsistymi oklaskami oraz kwiatami.

Koncert wykazał brak szerszego zainteresowania dla muzyki, a w tym wypadku dla muzyki Chopina, który został zupełnie słusznie nazwany przez prof. Stroińskiego, naszym ambasadorem ducha na całym świecie.

Cały świat zachwyca się kompozycjami Chopina, a jedynego koncertu Chopinowskiego, zarganizowanego przez prof. Stroińskiego, społeczeństwo kieleckie nie doceniło.

Sam recital artysty tej miary co prof. Trocki zasługuje w całej pełni na powtórzenie.

(L. K.)

Sport

Terminarz zawodów o mistrzostwo kl. B

Z dniem 28 kwietnia b. r. rozpoczną się rozgrywki o mistrzostwo klasy B. Dziewięć klubów, które znajdują się w klasie B, zostało podzielonych na dwie grupy, a to: pierwsza grupa — kluby miejscowe: **Legion, Raków, Częstochówka, Błękitni** oraz **Częstochowianka**; grupa druga, w której skład wchodzą drużyny pozamiejscowe: **Unia, Czarni, Naprzód, Warta (Pławno).** Terminy zawodów przedstawiają się następująco:

I grupa — Częstochowa

28. 4. 46 r.: Legion — Częstochówka, Częstochowianka — Raków.

5. 5. 46 r.: Legion — Raków, Częstochówka — Błękitni.

12. 5. 46 r.: Częstochówka — Częstochowianka, Błękitni — Legion.

19. 5. 46 r.: Raków — Częstochówka, Błękitni — Częstochowianka.

26. 5. 46 r.: Raków — Błękitni, Częstochowianka — Legion.

II grupa — Radomsko

28. 4. 46 r.: Unia — Czarni, Naprzód — Warta.

5. 5. 46 r.: Warta — Unia, Czarni — Naprzód.

12. 5 .46 r.: Naprzód — Unia, Czarni — Warta.

Poza tym jako **grupa III-cia** rozgrywać będą rezerwy klasy A.

28. 4. 46 6r.: Victoria -- Skra, Kolejowy — CKS.

5. 5. 46 r.: Kolejowy — Skra, Stradom — Victoria.

12. 5. 46 r.: CKS — Victoria, Skra — Stradom.

19. 5. 46 r.: Victoria — Kolejowy, CKS — Stradom.

26. 5. 46 r.: Stradom — Kolejowy, Skra — CKS.

l. k.

Program rozgłośni polskich

CZWARTEK — 18 KWIETNIA

5.57 — Sygnał czasu i pieśń „Kiedy ranne wstają zorze“. 6 00 — Kalendarz historyczny, 6 05 — Muzyka lekka, 6 5 — Poranna rozmowa ze słuchaczami p. t. „Nowe czasy, nowi ludzie“. 6.30 — Muzyka lekka. 6.45 — Dziennik poranny. 7.05 — Program na dzień bieżący. 7.10 — Gimnastyka poranna, 7.20 — Muzyka lekka (płyty), 7.45 — Powtórzenie najważniejszych wiadomości dziennika porannego 7 50 — Muzyka lekka, 8 30 — Wiadomości gospodarcze 8 45 — Skrzynka poszukiwania rodzin. 8.55 — Skrzynka P. C. K.

11.57 — 12.05 — Sygnał czasu z Obserwatorium i Hejnał z wieży Mariackiej w Krakowie 12.05 — „Na ziemiach Odzyskanych“. 12.20 — Muzyka z płyt. 12.40 — Z życia narodów słowiańskich. 12 50 — Portrety działaczy, którzy zginęli podczas okupacji. 13.00 — Audycja szkolna 13.15 — Audycja religijna. 14.00 — Dziennik popołudniowy. 14.30 — Informacje ogólnopolskie 16.00 — Audycja dla dzieci starszych 16.15 — Muzyka religijna. 16.55 — Reportaż. 17.10 — Beethoven — Trio fortepianowe B-dur. 17.55 — Wędrówka z mikrofonem 18.00 — Kącik świetlicowy. 18.10 — Audycja literacka 18.30 — „W rocznicę powstania w ghetto“. 19.00 — 21.00 — Koncert symfoniczny. 21.00 — Audycja dla Polaków za granicą. 21.00 — Skrzynka poszukiwania rodzin za granicą. 22.00 — Audycja laureatów turnieju recytacyj utworów Adama Mickiewicza. 23.00 — Ostatnie wiadomości dziennika radiowego. 23.25 — Program na jutro. 23.35 — Skrzynka poszukiwania rodzin za granicą. 24.00 — Hymn.

Ogłoszenia do numeru świątecznego przyjmujemy do CZWARTKU do godz. 12-ej

OBWIESZCZENIA URZĘDOWE

Nr. O. 1158/1/46

ZARZĄDZENIE

Starosty Grodzkiego o godzinach handlu na terenie m. Częstochowy w okresie przedświątecznym.

Na podstawie art. 10 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o godzinach handlu i godzinach otwarcia zakładów handlowych i niektórych przemysłowych (Dz. Ust. R. P. Nr. 38, poz. 364) zarządzam co następuje:

W okresie przedświątecznym tj. od Wielkiego Poniedziałku do Wielkiego Piątku włącznie sklepy spożywcze i wszelkie inne miejsca zawodowej sprzedaży, oraz zakłady przemysłowe mogą być otwarte od godziny 7 do 21e-j.

W Wielką Sobotę sklepy i wszelkie miejsca zawodowej sprzedaży, oraz zakłady fryzjerskie, fotograficzne i kalotechniczne mogą być otwarte tylko do godziny 18-ej.

Częstochowa, dna 16 kwietnia 1946 r.

STAROSTA GRODZKI
(—) Dr. T. J. Wolański.

PAP 3436

Nr Apr. HS/275/46

ZAWIADOMIENIE

Zarząd Miejski komunikuje:

1) z dniem 15 IV b. r. rozpoczyna się wydawnictwo materiałów wełnianych w ilości 3 mtr. i 1 szpulki nici na złożone kupony I kat. pracującego z miesiąca lutego b. r.
2) Materiały wydaje się obecnie tylko dla tych osób, które złożyły odnośne kupony kart żywnościowych.
3) Dla osób, które zagubiły Nr 13 i 15 z kuponów kart żywnościowych z lutego, obecnie Zarząd Miejski nie wydaje; sprawy tych osób będą przedmiotem oddzielnych decyzji po zakończeniu akcji rozdziału.
4) W pierwszej kolejności załatwia się sprawy firm i instytucji zatrudniających ponad 50 osób.
5) Przedsiębiorstwa zatrudniające mniejszą ilość pracowników będą załatwiane od 27 kwietnia b. r.
6) Osoby które indywidualnie złożyły podania będą załatwiane od 2 maja b. r.
7) Przydział wełny dokonywany jest procentowo z każdego gatunku materiału w/g wyliczonej skali.
8) Próbki gatunku towarów znajdują się w Wydziale Aprow. i Handlu.
9) Po otrzymaniu skierowania z Wydz. Aprow. i Handlu do „Społem“ i opłaceniu w kasie należnej gotówki zainteresowani pobierają przydzielony towar z magazynów „Społem“.
10) Wydawanie z magazynów „Społem“ odbywa się komisyjnie pod przewodnictwem przedstawiciela Miejskiej Rady Narodowej w skład Komisji wchodzą przedstawiciele Rady Zw. Zaw. „Społem“ i Zarządu Miejskiego.

Częstochowa, dnia 15 kwietnia 1946 r.

Naczelnik Wydziału Aprowizacji i Handlu
(—) I. KUŚMIERSKI

PAP 3424

L. dz. Apr. 250/46 **OGŁOSZENIE.**

Na mocy zarządzenia Ministerstwa Aprowizacji i Handlu z dnia 16 lutego 1946 r. L. VI. M. 1057 i z dnia 10.2.46 L. M. 1247. Zarząd Miejski wzywa wszystkie przedsiębiorstwa przemysłu spożywczego (młyny, mleczarnie, olejarnie, wytwórnie cukierków itp.) do składania zeznań w sprawie powstałych strat wojennych (wartość zniszczeń należy podawać wg cen 1939 r.). Jednocześnie uprasza się o przedstawienie odpowiednich dowodów.

Wyż. wym. zeznania i informacje należy składać w Wydziale Aprow. i Handlu, ul. Dąbrowskiego 7, II p. pokój 222, do dnia 20 IV. b. r.

Częstochowa, dnia 15 kwietnia 1946 r.

VICEPREZYDENT MIASTA
(—) B. Federak.

PAP 3423

Redaguje Kolegium. Wydawca: Wojewódzki Urząd Informacji i Propagandy. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada.

Redakcja „Głosu Narodu“, III Aleja 52. Tel. 2245 i 2249. Za dział ogłoszeń Redakcja nie bierze odpowiedzialności. Tłoczono w Druk. Państw. Nr. 1 w Częstoch. pod dyr. mgr. W. Nowickiego.